

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

416. An præsciendo etaim à dicta Constitutione Pee V. licitè & validè resignari possit beneficium. vel dignitas, ut aliud pinguius obtineatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

Questio 414. An dictæ causæ & conditiones servanda quoque sint in receptione resignationum factarum per mutationis gratiã

Respondeo negativè. Castrop. de benef. d. 8. p. 2. §. 1. n. 8. Azor cit. q. 5. in fine. Fusc. de visitat. l. 2. c. 23. n. 12. contra Paris. cit. q. 6. n. 231 dicentem, se de hoc dubitare, & vidisse dubitari, eò quòd Pius V. in constit. sua 41. suspendat facultates Ordinariorum recipiendi resignationes & per mutationes beneficiorum, donec detur modus; in dicta autem constit. quanta Ecclesie. præscribat hunc modum, nimirum, ne sine causis à se ibi expressis fiat hæc receptio. Verùm ratio est in oppositum, quòd nimirum cesset in per mutationum receptio ratio, ob quam emanavit dicta constitutio, dum in per mutationis locum non est fraudi, sicut in resignatione simplici, cum per mutatio beneficiorum reciprocam beneficium resignationem contineat, eaque de causa in dicta Pij V. constit. expressè permittuntur per mutationes beneficiorum fieri juxta canonicas sanctiones & Apostolicas constitutiones, seu juris communis dispositionem. Castrop. loc. cit. Azor loc. cit.

Questio 415. An, si Ordinarius admittat de cetero resignationes simplices absque ulla earum causarum in dicta Constit. Pij V. expressarum, resignatio sit nulla, & recipiens incurrat penas in dicta Constit. expressas?

Respondeo ad primum affirmativè. Paris. cit. q. 6. n. 225. citans Fusc. ubi ante n. 26. Castrop. loc. cit. n. 7. Pirib. cit. n. 56. Azor loc. cit. eò quòd in Constit. illa Pij V. habeatur decretum irritans expressum his verbis: quod si secus, ac etiam quidquid præter vel contra formam prædictarum fuerit à quo unquam temerè attentatum, id totum ex tunc vires & effectum decernimus non habere, &c. Extenditque hoc ipsum Paris. n. 230. ad receptores resignationum etiam ignorantes prædictam constitutionem, quia decretum irritans actus. Ex quibus à fortiori sequitur, nullam esse resignationem, quæ sit non solum sine causa expressa in dicta constitutione, verùm etiam absque omni alia legitima causa, puta laboris vitandi gratiã, vel ambitus aut avaritiæ causã, idque etiam dicatur, istam Pij V. Constit. hodie non esse in isto rigore in usu, quin absque graviore causa resignationes simplices maxime simplicium ab Ordinariis admitti possint & soleant. De quo vide dicta q. 1. hujus §. & mox q. seq. dicenda.

Questio 416. An præcendendo etiam à dicta Constitutione Pij V. licitè & validè resignari possit beneficium vel dignitas, ut aliud pinguius obtineatur?

Respondeo ad primum negativè, sistendo nimirum in hoc motivo. Navar. de redditib. q. 1. monito 5. ubi sic ait: Moneo, ne nescire Episcopi & Ecclesiarum parochialium Rectores à peccato excusare, qui honestum victum in terris salutaribus habentes, sine necessitate aut utilitate publica relinquere sua beneficia student, eò solum, quòd minores sint redditus, & capiant alia, eò solum, quòd sint majores, &c.

Hanc Navarri doctrinam valde se approbare ait Hurtad. de congrua sustent. Ecclesiasticor. l. 2. resolut. 1. subresolut. 17. n. 199. & n. 206. ubi inquit si hujusmodi mutationes sunt & translationes, sollicitantibus ipsis Episcopis, ut ad majorem Ecclesiam transferantur, propter cuius fructuum pinguedinem abundantiorè habeant congruam, & sic majore cum pompa & ostentatione vivant, & hic sistat motivum, existimo illicitum esse. Et ita expressè D. Tho. 2. 2. q. 185. a. 1. in corp. in quem locum Cajetanus §. ad hoc dicitur. sic habet: Si motivum ulterius non progrediatur, existimo, esse peccatum mortale ex genere suo; nam, si finis appetentis est major, & abundantia temporalium postponit finem Episcopatus, & beneficii curati bonis istis temporalibus, quæ in se sunt media ad finem illum consequendum. Si verò bona temporalia abundantiora, major dignitas & honor, sunt finis appetentis non appetentis, etsi sit illicitum, non tamen est mortale secundum genus suum, ex eo, quòd talis appetitus comparatur secum recititudinem voluntatis aliorum in Episcopatu inventorum: v. g. moveretur quis ad appetitum Episcopatus aut majoris ratione bonorum circumstantium, ut scilicet habeat sufficientiam temporalium & honorem; verumtamen, cum hoc intendit facere, debitum suum circa curam animarum & distributionem bonorum tam Ecclesie, quam pauperibus, non intendit uti Episcopatu, aut majori ad finem temporalium, sed quantum sibi conceditur, portione sua & debito sibi honore, & hujusmodi ad laudem Dei; in hoc appetitu ex hoc capite ego nullam video deformitatem mortalem propter dictam rationem, & propterea puto, auctorem (D. Thomam) dixisse illicitum, & non dixisse mortale. Et confirmatur; quia neque avaritia, neque ambitio sunt peccata mortalia, quando deest materia injusta, aut finis ultimus non ponitur in pecunia seu honore; in hoc enim casu non ponitur finis ultimus in hujusmodi, nec in justitia ex parte materia appetita. Ita Cajetanus; quibus subjungit ipse Hurtad. n. 209. Caveant ergo Episcopi & curati, ne dum zelo bono se moveri putant, dum altiora petunt & pinguiora, ambitione & cupiditate seducantur. & n. 20. concludit: Illicitum ergo est, pinguiorem procurare Ecclesiam, ut major assignetur congrua.

2. Limitatur tamen etiam hæc doctrina, ut excipiantur mutationes & translationes, quæ sunt parochialium in concursu, in quo admittuntur curati, qui habent beneficium parvum, in quo se exercuerunt, & durarunt per aliquot annos, ut possint experti majus & pinguius tenere; sicque in præmium laboris, literaturæ & meritum ad majus evehuntur, quòd licet desiderare, non ambiendo, sed ut majorem utilitatem Ecclesie, pauperibus, & cultui divino afferat. Sic quoque translationes Episcoporum, quæ ex præsentatione regia aut providentia summi pastoris fiunt, licitæ sunt, & ex motivis præfatis appeti possunt: semper enim Papa præsumitur illas facere ob utilitatem Ecclesie & boni publici. Hurtad. loc. cit. n. 212. & 213.

3. Ex quibus jam inferri videtur responsio ad secundum, nempe neque talem resignationem fieri validè. Si enim jura resignationem non permittunt fieri sine causa omni, vel etiam sine causa honesta, multo minus permittunt, eam fieri ex causa illicita. Resignatio autem, quæ sit jure eam non permittente est invalida. Et certè, qui resignavit beneficio suo tenui, dum alius habet expectativam ad proximè vacaturum, ut vel sic isto expectans impediatur à consecutione pinguioris, quòd

quod ipse resignans intendebat sibi, in penam utroque beneficio carere debet. Primo, quia resignavit illud, posteriore etiam, quia alteri debitum: tum quia ipsi calliditas hac sua & fraus (quæ semper in tali casu præsumitur) prodesse non debet, nec ex propria iniquitate ferre commodum. *c. si te. de renunc. §. cæterum. Laym. ibidem.*

PARAGRAPHVS VIII.

De resignatione sub reservatione fructuum aut pensionis.

Questio 417. In genere, quam sint ea, que quandoque in resignatione reservantur resignanti?

Respondeo esse sequentia: Fructus omnes, vel eorum medietas, pensio, potestas transferendi pensionem, regressus ad beneficium & accessus. *Parif. l. 6. q. 1. n. 1.* Item administratio. *Parif. loc. cit. n. 11.* citans Mandos. *tr. de signat. grat. tit. fructuum reservationes. col. 2.* Item reservatio nominis seu denominationis, stalli in choro, & loci in capitulo, habitationis, distributionum quotidianarum. *Parif. n. 13.* citans *c. cum inter. de renunc. & ibi Abb. n. 1.* Tamb. *de iur. l. 2. p. 3. q. 11. d. 8. n. 3.* Sarnes. *de annal. q. 60. &c.* Item reservari consuevit quandoque resignanti collatio omnium beneficiorum pro tempore vacantium. *Parif. n. 14.* citans Rebuff. *super concord. rubric. de mandato apost. §. 1. vers. quod si collationes. Mandos. de sign. grat. tit. fructuum reserv. col. 2.*

Questio 418. An reservatio omnium fructuum fiat licite, quæ de causa, & à quo?

Respondeo ad primum: fieri quandoque & admitti resignationes reservatis omnibus fructibus, ita ut ad resignatarium solum jus & titulus beneficii transferatur. *Azor p. 2. l. 7. c. 21. q. 1.* *Parif. l. 6. q. 1. n. 2.* citans Card. *Parif. cons. 39. n. 7. vol. 4.* Perret. *cons. 93. n. ult. &c.* Fitque hæc reservatio licite. *Azor loc. cit. n. 10.* uti id à Campegio in *tr. de reserv. omnium fruct. ostendi ait,* dum nimium fit iustus de causis.

2. Respondeo ad secundum: talis causa inter alias hæc est: ne is, qui beneficium resignat, nimio dispendio ex ipsa resignatione gravetur, sed habeat, unde commodè vivat, vel debita contra-cta solvat. *Azor loc. cit. Parif. n. 8. juncto n. 7.* Et sic fructus resignanti reservari pro pensione, & haberi loco pensionis, quæ in subsidium vite dari solet, traduntur eidem. *Azor loc. cit. Parif. n. 6.* ex Rebuff. in *pr. tit. de reservat. tam general. n. 13.* Sarn. *de annal. q. 60.* Mand. *de annal. q. 30. n. 1.* ubi is etiam attestatur, poni tunc in supplicatione fructus loco pensionis annua reservare, constituere, & assignare dignemini.

3. Respondeo ad tertium: hanc fructuum reservationem fieri non posse à jure communi, eò quod jure communi beneficium dividi non possit. *c. majoribus. de preb. vel etiam, quod beneficia sine diminutione conferenda, c. ut beneficia sine diminut. qualiter dividuntur, vel saltem cum diminutione conferuntur beneficia, cum fructus uni reservantur, alteri verò jus beneficii confertur. Sed fieri*

posse à solo Papa, utpote potente de beneficiis disponere liberrimè in iis omnibus, quæ sunt juris scripti, non naturalis aut divini. *Azor. loc. cit. Parif. n. 3. & 4.* citans Rebuff. in *pr. de reservat. tam general. quam spec. n. 16.*

Questio 419. Quis usus hujus reservationis fuerit olim, sit quæ hodie?

Respondeo: Hujusmodi reservatio olim indistinctè & passim non concedebatur, sed solum ex causa magna. *Parif. n. 34.* citans Rebuff. ubi ante n. 14. Statuit deus Alexander VI, ut nemini concederetur dicta reservatio nisi Cardinalibus. *Parif. n. 35.* citans Rebuff. in *pr. tit. de regressu. verbo fin.* quod licet per tempus aliquod observatum, postmodum tamen fuisse concessam dictam reservationem resignantibus, & ipsam reservationem judicatam esse causam sufficientem, tradit *Parif. tit. n. 35.* Nunc autem stante Trident. *sess. 24. c. 13.* raro concedi talem reservationem omnium fructuum, administrationis, jurisdictionis, &c. ex Mand. *de sign. grat. tit. fructuum reserv. col. 3.* ait idem *Parif. quin & passim hodie dicitur, & exceptis Cardinalibus, id negati à Papa; & iustissima quidem ratione, ne serviens altari nihil de altari habeat, unde vivat; cum tamen reditus Ecclesiastici instituti sint propter spiritualia & illa tractantes, tradit *Parif. à n. 36. & n. 42.* subiungens ex Rebuff. ob eandem rationem in regno Franciæ istiusmodi reservationem omnium fructuum prohibitam.*

Questio 420. In quibus beneficiis soleat hodie dicitur concedi istiusmodi reservatio omnium fructuum?

Respondeo primò: In Ecclesiis Cathedralibus seu Episcopatibus non dari istiusmodi reservationem fructuum, nisi detractis seu remanentibus pro Episcopo mille ducatis annuè secundum verum valorem. *Parif. l. 6. q. 1. n. 36.* vidisse sic fieri de stylo. Secundò nec dari in parochialibus, nisi relictis Rectori centum ducatis. *Parif. ibid.* Tertio in Abbatibus, Prioratibus, Præposituris, & aliis similibus non concedi, nisi Cardinalibus duntaxat juxta decretum Alexand. VI. quibus etiam, dum resignant, id à Papa petentibus reservantur seu relinquuntur præter dictos fructus administratio, instructio, collatio beneficiorum, ut asserit *loc. cit. Parif.*

Questio 421. An, & qualiter resignans reservatis omnibus fructibus habeatur adhuc pro titulari, etsi re ipsa titulum amiserit, habeatque in eo regula Cancellar. de annal. & regula de publicando locum?

Respondeo ad primum: Si resignanti reserventur solum omnes fructus, non habetur loco titularis, sed duntaxat loco pensionarii, quia illi fructus habentur loco pensionis. *Parif. tit. q. 1. n. 43.* citans Sarn. *ad reg. de annal. q. 60.* si verò præter omnes fructus reservatur quoque ei denominatio, stallum in choro, vox in capitulo, habetur post resignationem loco titularis, & æquiparatur titulari. *Parif. ibid.*

2. Respondeo ad secundum: Hoc casu juvat quodque talis regula de annal. Secus est in primo casu